

London, 9. decembra. o. Zaradi vesti, da je Nj. Vel. kralj Edvard VIII. dobil živčni napad, so simje angleškega prebivalstva zanj še narasle in dobile duška v ponovnih manifestacijah po london- ulicah in pred kraljevim dvorcem Belvedere, ki ga naravnost oblegajo avtomobili manifestantov. Ij sam se je držal vse večerajšnji dan popolnoma zase, čeprav so manifestanti burno zahtevali, da se pokaže. Razpoloženje množice so še stopnjevala poročila ge. Simpsonove, da se odpoveduje poroki. dstvo vidi v tej izjavi olajšanje položaja in je prepričano, da se bo kralj odločil za to, da ostane prestolu.

Toda Edvard VIII. se še ob 5 popoldne sprejel ministrskega predsednika Baldwinja in se z njim razgovarjal nekako pol ure. Pri tem razgovoru sta

London, 9. decembra. o. Lord Browlow, kraljevi osebni tajnik je v Cannesu v villi, kjer biva ga. Simpsonova sprejel več sto francoskih in inozemskih časnikarjev ter jim dal nekaj izjav. Med

Glasovito rekordno letalo »Južni križ«, ki je vzdrževalo zvezo med Afriko in Južno Ameriko, je z letalcem Mermosom in potniki izginilo ter nimajo do zdaj nobenih poročil o njem.

Člani parlamenta pričakujejo naglega razvoja dogodkov. Smatrajo, da se kriza utegne končati v 24 urah. Neki člani parlamenta trde, da bo pred sednik vlade Baldwin jutri dal v spodnji zbornici pomembno izjavo. Navzlic zadržanju ge. Simpsone bo po mnenju članov parlamenta prišel bližnji korak s strani Nj. Vel. kralja.

Po drugi strani bodo pa francosko-jugoslovanski trgovinski odnosi, ki so bili tako dolgo paralizirani s pomanjkljivim funkcioniranjem plačilne prometa, naposled stopili v normalno fazo. Tako se bo doseglo razširjenje prijateljskega razmerja na gospodarsko področje, razmerja, ki ni med obema državama nikoli prenehala.

Pariz, 9 decembra. o. Z bojišče pred Madridom so dospele vesti, da se je včeraj začela velika ofenziva na Madrid, katero so nacionalisti že prej javili. Poročajo, da je to poslednji naskok Francovih čet na Madrid pred zimom. Če se ta ne posreči, se je general Franco odločil, da se umakne izpred Madrida. Ofenziva se je začela s topniškimi dvo-bojem že navsezgodaj. Kakor kaže, se bo glavni

Narodni sovražnik številka 2 je po mnenju avstrijskega kanclerja dr. Schuschnigga za Avstrijo narodni socializem. Sovražnik številka 1 pa je komunizem. Zoper te ugotovitve avstrijskega kanclerja bo nemški poslanik na Dunaju odločno protestiral.

Italija je priznala Mandžurijo samo dejansko, ne pa tudi formalno, tako poročajo iz Rima. Ne poročajo pa, kaj je bolj važno.

Sestanek ruskih maršalov je bil te dni pri Stalinu. Sklenili so, da boljševiško vojsko na kopnem podvoje, letalstvo pa potroje.

Za novega italijanskega poslanika v Berlinu b
imenovan princ Conona, ki je bil dozdej poslani
v Budimpešti.

Radio, radio

Radio spake

Lansko leto ustanovljena francoska oddajna postaja za slike je začela v tehnične težave. Izkazalo se je, da ima izum resno napako. Igralec mora stati popolnoma nepremično sredi oddajne plošče, ker se popolnoma spaji njegova podoba, čim naredi najmanjšo kretnjo. Slednje so neizogibne celo pri recitaciji, ne da bi govorili o dramskih in opernih nastopih. Naročniki so zasuli upravo s pritožbami in tako zbegali umetnike, da odklanjajo slednji vsako udeležbo pri prenosu. Postaja bo najbrž ukinila ali vsaj znatno omejila svoje delovanje. Bogve, ali se bo inženjerjem kmalu posrečilo odstraniti ta nedostatek.

Skrivnostni Američan

V Parizu se že delj časa nahaja neki ameriški izumitelj, ki je baje zgradil tricevni aparat za zatiranje molenj. Priključni se enostavno med anteno in aparatom ter jamči za brezhiben sprejem. Strokovnjaki zatrjujejo, da je učinkoval pri starih in novih radijskih skatlah izum kakor čudež in takoj odpravil najhujši ropot. Toda lastnik ga je predvajal samo enkrat in še takrat ni smel nihče v sobo: izumitelj se preveč boji, da ne bi takoj razkrinkali strokovnjaki skrivnost in potem prijavili lastne patente na temelju njegovega odkritja. Zastopniki evropskih radio izdelovalnic oblegajo Američana in mu nudijo milijone v vseh valutah. »Aparat brez motenj bo nedvomno privabil dosti kupcev.

»Glasovi džungle« se bo prenašal iz Krügerjevega Nacionalnega parka v Južni Afriki, kjer je zbrano vse afriško rastlinstvo in živalstvo. Prenos zahteva veliko tehničnih priprav. Park je oddaljen po zračni črti 2400 km od Capstadta. Od tod se bo prenašal koncert iz pragozda preko oceana na britske radio postaje.

Radio po trgovinah

Vsi oddelki pariških velikih trgovin so dobili mikrofone, ki so zedinjeni z osrednjo kontrolo. Gospodične v pisarni poslušajo vse razgovore med kupci in prodajalci. Beležiti morajo vse pripombe o kakovosti različnega blaga in enkrat na teden vodstvu predlagati kratko poročilo o kritiki.

... v parlamentu

Francoski parlament je jeseni razpravljal o namestitvi mikrofona v sejni dvorani. To bo omogočilo radio oddajo posameznih pomembnih debat, ki bodo zanimale široko javnost. Neki hudomušnež je vnaprej predlagal, da bi se namestil mikrofona bolj daleč od tribune in najraje na hodniku. Zatrjuje, da bodo zasebni razgovori gg. poslancev bolj zanimali javnost kakor njihove uradne izjave.

Znani francoski letalec Japy je hotel z letalom poleteti iz Pariza na Japonsko, pa je na potu strmoglavil z letalom in se ubil.

Madžarski notranji minister von Kozma, ki pride danes na obisk v Berlin.

Kobra v transformatorju

Letno poročilo britske poštne uprave prinaša zanimiv članek Will. J. Williamsa, glavnega inženjerja na Malajskem otočju o prijetnostih tropске službe. Osebe v pragozdu izgubljenih poštnih postaj in elektrarn ne gre spat brez pušk, ker so tigri, medvedi in druge zveri stalni očeni obiskovalci teh uradnih prostorov. Williams sam je nekoč popravljal transformator, ki je nenadno odpovedal. Dvignil je pokrov in v grozi skočil nazaj. Notri je ležala v kloščih zvita 2 m dolga kobra, najstrašnejša strupena kača vročih dežel.

Lovil zaice - našel baker

Iz Londona javljajo zanimivo odkritje nekega visokošolca. Je to študent geologije na neki avstralski univerzi; njegovi starši so navadni posestniki, ki imajo tudi lasten lov Sin je bil ravno pred izpiti in je zelo študiral. Da bi malo prekinit svoj študij in da bi se tik pred izpiti malo razvedril, je šel na lov. Mimogrede pa je našel na neko rudo, o kateri — dasi je bil geolog — ni vedel, kaj utegne biti. Vze, je komad rude s seboj ter ga odnesel na univerzo, kjer so rudo preiskali in jo analizirali.

Na svoje veliko začudenje je fan' spoznal, da je odkril bakreno rudo. Takoj se v družbi svojih sošolcev in profesorjev odšel na kraj, kjer je rudo našel. Tu so ves dan sledili veliki žili bakrene rude, ki je dolga več kilometrov. Po tamkajšnjem pravu ima vse pravice do takih odkritij tisti, ki rudo najde. Na ta način je postal mladi geolog na mah eden najbogatejših prebivalcev daleč naokrog. Kakor pa vse kaže, bo posegla vmes angleška roka oziroma angleški kapital. Stvorila se je namreč takoj družba angleških magnatov, ki je dala mlademu študentu na razpolago kapital, da dvigne v svojem kraju bakreno rudarstvo za — Angleže, ki bodo z Avstralcem sodelovali gotovo tako dolgo, dokler ga bodo — rabili.

Pogumno dekle

Predsednik Zedinjenih držav je odlikoval z zlato svetinjo 20 letno hišne Graingher, ki je izkazala izreden pogum pri strašnem koncu letala »Saint Racer« meseca aprila t. l. Letalo, ki je nosilo dva pilota, 11 potnikov in hišno, je zgod. j zapustilo Newark, splozna pristalo v Filadelfiji in ob pol 11 bi moralo biti v Pittsburghu. Ob desetih se je javilo, da je začelo v sneženo burjo, ki ovira let. Progovni nadzornik je takoj odgovoril, da bi opustil pilot pristane v Pittsburghu in letel naprej v Columbus, kjer imajo ugodnejše vreme. A odgovor je izostal. Ena uro pozneje je zaman iskalo pomožno letalo pogrešano. Šele proti večeru je zadonel iz telefona na letališču v Pittsburghu ženski izmučen glas: »Tu hišna s »Saint Racer«. Letalo je razbito. Vsi so mrtvi. Samo dva sta težko ranjena. Pomagaj njima, a sem tudi ranjena.« Reševalni avtomobili, ki so pohiteli na naveden naslov so našli miss Graingher v mali gorski vasi. Letalo je trčilo v meglji in snegu ob skalo. Oba pilota in devet potnikov je bilo takoj mrtvih. Drobna miss Graingher, ki jo je vrgel sunek skozi okno v sneg, je kljub poškodbam privlekla iz goreče kabine težko ranjeno soprogo župana in New Arcu in nekega visokošolca. Strgala je lastno srajco, da bi jo obvezala, ju spravila v zavetje in prehodila 11 km po poledeh skalnati poti do najbližje farne, odkoder je telefonirala v Pittsburgh. Čeprav je skoro omedlela od napore, je vodila reševalno odpravo na kraj nesreče in skrbela za oba ranjena.

Obvestila

Hitlerjeva osebnost in njegov boj je naslov predavanja, ki ga bo imel g. prof. dr. Karol Capuder v sredo 9. t. m. ob 8 zvečer v verodni dvorani hotela Union.

V skali, ledu in snegu je naslov zanimivega filmskega predavanja Karla Poppingerja, ki bo danes v sredo, ob 20 v dvorani Delavske zbornice. Predavatelj bo pokazal s svojimi filmi pet različnih alpinističnih vzponov v skupinah Kavkaza. Monte Roze in Dolfini.

»Jegličevci!« V četrtek dne 10. decembra ob 8 zvečer vsi v Rokodelski dom, kjer vam bo Miklavž delil darila.

Slomškova družba v Ljubljani obvešča vse svoje članke in članice, da se bo vršilo v božičnih počitnicah, 28. in 29. decembra dvodnevno zborovanje v novi frančiškanski dvorani. Za delo med ljudstvom potrebuje učitelj in učiteljica točnih navodil, trdnih smernic. Teh bo mogoče dobiti iz polizvedovanih naših najboljših prosvetnih in socialnih delavcev, ki bodo predavali na zborovanju. Zdi se nam potrebno, da dovolj zgodaj opozorimo članstvo na to zborovanje, da si namreč rezervirata ta dva počitniška dneva. Točen program objavimo pozneje. — Odozor.

Ljudska univerza v Ljubljani. V sredo, 9. t. m., bo predaval univ. prof. ing. arh. Ivan Vurnik o gradbenih problemih velike Ljubljane. Predavanje se bo vršilo v mali dvorani Filharmoničnega društva. (Kino Matica). Pričetek ob 20.

Ne samo čaj...
„Naš čaj“
 je najboljša domača
 zeliščna krepljena pijača.
 NAŠ ČAJ dobite v špec. trgovinah.
KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI.

Vatikan s cerkvijo sv. Petra, odkoder s strahom pričakujejo milijoni vernih katoličanov vesti, da se je zdravje sv. Očeta Pija XI. morda zopet poslabšalo. (Desno: Angeljski grad.)

Radio blazina

Ljubitelji radia, ki so še v prvizačetni detektor-ski dobi natikali slušala, so kmalu uvideli, da je manj naporno vtakniti slušalo pod blazino in ležati poslušati radio. Zdaj so izboljšali v Ameriki ta stari »izum« in nadomestili prvotno nepopolno opno, ki je hreščala na nizkih notah, z brezhibno novo. Človek, ki spusti glavo na slično radio blazino, lahko posluša tudi operne predstave. Glasovi so popolnoma jasni in razločni, a tako nežni, da se ne slišijo niti 50 cm daleč od blazine. Oceanski parniki in veliki hoteli so navdušeno sprejeli novico.

Radio gusar

V Lyonu so imeli zanimivo radio obravnavo. Inženjer Jean Loucetatus, stanovalec velike hiše, se je tako naveličal radio mešanice po drugih stanovanjih, da je zgradil malo oddajno postajo in jo usmeril na one valovne dolžine, ki so zanimale njegove sosedje. Na ta način je sprožil strahovito pikanje, ki je onemogočilo vsak radio sprejem v njegovi okolici. Sodnik mu je naložil 100 frankov globe. A »radio gusar« je izjavil, da bo z veseljem vedno plačal globo, ker »je več vreden mir v hiši. Saj bi moral drugače znoreti pri poslušanju več radio sporedov naenkrat.

Prenos iz pragozda

Oddajne postaje skrbijo v dobi kislih kumar za nova razvedrila poslušalcem Britska radio družba napoveduje tropski koncert z udeležbo levosionov in povodnih konj. Razen teh zvezdnikov bodo nastopile stotine manjših umetnikov: šakali, hijene in ptice iz afriškega pragozda. Koncert

Mučne kraljeve težave

Lord Lynlithhove, ki je v starosti 46 let postal podkralj v Indiji, je pred kakšnim pol letom odpotoval iz Londona brez vsakega spremstva. Sopotniki na parniku niso mislili, da je skromen redkobeseden mož za kraljem Edvardom VIII. druga osebnost v britskem imperiju. Ta način življenja se je takoj spremenil, čim je došel podkralj v svojo prestolico Delhi. Kot »beli maharaja« je postal žrtev neizprosnih dvorskih predpisov. Zvečer ga je spremlilo v spalnico in slabo 18 pozlačenih komornikov. Ubogi lord toži v pismu londonskim prijateljem, da je to »pekleno mučnino«, a drugače ne gre. Svečani sprejemi so glavna podkraljeva briga. Mora biti obdan s sijajem in ima povprečno po 3.500 gostov na mesec. Glavni kuhar v palači ima sijajno plačo, a veliko odgovornost. Ozirati se mora na muslimane, budiste, častilce ognja in druge verske ločine. Vsi zahtevajo po svojih verskih prepisih pripravljene jedi. Najmanjši pogreški na tem področju bi pomenili smrtno žalitev in lahko imajo neprijetne politične posledice. Zanimivo je, da se ne branijo povabljeni pijače in popijejo na mesec do 1500 steklenic samega šampanjca. Če zapusti podkralj palačo, ima do 500 ljudi spremstva in seveda slone s pozlačenimi nosilnicami. Izdatki za ta sijaj so tako visoki, da ne zadostujejo podkralju njegovi službeni dohodki in mora dodajati iz lastnega žepa. Navadno zapušta Indijo dokaj revnejši kakor je bil v domovini.

Zlodej se dolgočasi

Gospod je bil tako strumen, da se je zdel kakor častnik v civilu. Bil je tudi ritmojster, temnega tipa s črnimi očmi, ki jih je tako redko videti na severu, če pa se že pojavijo, jih njihovi gospodarji nežno in skrbno negujejo. Previdno si je gladil brado, s svojim temnim, žarečim pogledom pa je švigal naokrog in neprenehoma nekaj iskal po prostoru; če že ni mislil ravno na svojo brado, pa je zato nemara zaslutil kako novo ženo ali pa kak dvomljiv popravek, ponajveč pa kartaško priliko. Rist se je dal povabiti na kozarec šampanjca. Nekaj časa se je pogovarjal z damo v svojem gzdavem načinu, ki je tako čarno zanašal vse kometne dame. Vmes pa je našel toliko priložnosti, da je dal kavalieriškemu častniku znak, ki je ritmojstra skoraj zmedel, tako, kakor se star vojaški konj začne postavljati na zadnje noge, če zasliši vojno trobento. Bilo je neverjetno, kaj vse je mogel Rist izgovoriti v abotnem čekanju kakave flirta, in četudi vsa stvar ni imela niti glave niti repa, je častnik dobro razumel, kaj je hotel reči; hipoma je namreč postal zelo resen in segel za cigaretami, za temi večno pomirjajočimi cigaretami.

Nekaj časa pozneje srečamo Rista v pivski sobi Kontinental na Rotovškem trgu, takrat ko so navreli vanjo igralci od svojih skušenj. Ta prostor ni večji od navadne sta-

novanjske sobe, vendar so vsi prišleci v njej našli mesta. To je skrivnost takih izb, ustvarjene so kakor nalašč za neiztrebljivo človeško poželenje, da bi bili tesno skupaj in da bi na čim manjšem prostoru sedeli tesno drug ob drugem v oblakih govoričenja in tabakovega dima. Ravno tu se da najsvobodnejše govoriti, ker zvenijo vsi glasovi nejasno drug skozi drugega. Tu je imel Rist zaupen pogovor z dvema brezposelnima igralcema, kajti tudi taki brezposelni igralci so prihajali sem, v edin lokal, kjer so lahko z gotovostjo našli gledališke ravnatelje. Zdelo se je, da jima je Rist lahko mnogo zanimivega povedal o gledališki turneji s Hamletom v Oden-se. Obema igralcema je izplačal predujem, ki sta ga vzela z velikim premaganjem, da bi vzbudila radovedno pozornost nekega navzočega ravnatelja. Nato se je Rist podal v Alasko v sosednji ulici.

Tu sta sedela dva človeka pri kavi in konjaku. Njuni lasje so bili namazani s pomado, nad levim sencem so bili zapotegnjeni v nekem posebnem kodru, pod nosom pa so jima čepeli brki, kratki ameriški brki, ki so pri natakarih doživljali naravnost divje uspehe. Oba gospoda sta na prvi pogled bila zatopljeni v živ pogovor, ko pa je Rist vstopil, sta oba hkrati umolknila. Rist je sedel za njuno mizo in si je naročil dvakrat pretehtan konjak, kakor v Kopenhagenu govorijo. Nato je potegnil svojo uro in dejal:

»Zelo malo časa imam, le še borih pet minut. Zat ome poslušajta.«

Onadva nista nič rekla, le spogledala sta se, kar je pomenilo toliko, kakor: ta pa ta, tale griža po pozna svoje delo! Nato sta se z vso svojo težo naslonila preko mize, naslonjena na komolce, njune nadlekti so bile kakor hrastova debla.

Rist je govoril kakor iz napisanega načrta, kratko, poudarjeno. Ni čakal, da bi slišal njune pripombe, zdelo se je, kakor da niti njunega začudenja ni opazil. Nekaj gospodovalnega je bilo v načinu njegovega govorjenja: pravi pravcati vodja, ki razlaga položaj svojim podnikom in nobenega odpora ne pričakuje. Nato je vstal in odšel s kratkim — »Zbogom!«

»Hudiča vendar!«, sta dejala oba skoraj istočasno. Nato sta se naslonila na star in prekajen kožnat divan ter se glasno zasmejala. Nenadoma pa se je eden od njiju zresnil in se s svojo ogromno šapo pogladil po svojih ameriških brkih.

»Ali boš to mirno prenesel?«, je vprašal.

»Trenotno nisem ravno pri denarju,« je odvrnil drugi.

Pomen teh besedi je bil jasen. Tovariš se je prijel za tisto stran prsi, kjer navadno listnico nosimo in rekel:

»Trenutno nisem niti jaz ravno bogve kako podložen.«

»Zato morava vsaj za nekaj časa stisniti rep med noge. Razen tega pa nama vseeno nudi neke izglede.«

»Tudi plača dobro. Zato denar na mizo!«

Medtem je Rist odšel v marmornat vrt hotela Palast, kjer je dal pozvati enega od hotelskih gostov, nekega švedskega gospoda, ki je vsaj švedski izgledal, če ga že jezik sam ni izdajal. Plavalas, z nežno ožljeno, svetlo poltjo, oči je imel modre kakor potonice, prečo v laseh pa je najbrž celo znanstveno gojil; naslavljal so ga z baronom Bergerona. Pogovor se je odvijal med štirimi očmi in stojé. Pri tem je prišlo do velike vljudnosti, kar se primeri le takrat, če dostojen Danec noče zaostati za vljudnim Švedom. Novica, ki jo je Rist oznanjal na tak način najrazličnejšim ljudem, je morala biti nekaj posebnega. Baron Bergerona je večkrat zamrmral »izredno, izredno«, in medtem, ko je spremljal Rista skozi vrtljiva vrata, mu je dejal z glasom resnične hvalečnosti: »Drago mi je —«.

Iz marmornatega vrta je Rist odromal v nočni restoran v Kolodvorski ulici, ki je ob blede dnevi svetlobi iz njega lil žalosten vonj po starem tobakovem vonju in nepristnem parfumu. Tu je oddal pisemce. Nato pa je, kakor bi skočil, bil daleč zunaj v Helle-rupu v »Nočnem metulju«, kjer nikogar ni našel, razen majhne Lydije, ki ji je morda tudi Evelyn bilo ime. Naložil ji je neko sporočilo za gospodarja, kakor Napoleonov general jo je dvignil k sebi na prsi, ki jih je pokrivala šampanjski barvi podobna srajca iz surove kimeške svile, jo poljubil, postavil spet nazaj na zemljo in odhitel na cestno železnico, na ta preklican valeči se zabo.